

25.06.2018

Булгаков Ю.

Архівні документи до 100-річчя від дня народження Михайла Федоровича Дейгена

Інститут архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського презентує електронну виставку архівних документів до 100-річчя від дня народження Михайла Федоровича Дейгена – видатного українського ученого-фізика, члена-кореспондента НАН України, на якій експонуються 27 оригінальних документів з особового фонду вченого (ф. № 235, 167 справ за 1918–1977 рр.) ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

У 1947–1960 рр. М. Ф. Дейген працював в Інституті фізики АН УРСР, де займався розробкою електронної теорії кристалів. Вчений був одним із організаторів у 1960 р. Інституту напівпровідників АН УРСР (нині Інститут фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України, Київ), у якому очолював відділ радіоспектроскопії. З 1962 р. у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка обіймав посаду професора кафедри теоретичної фізики.

М. Ф. Дейгеном опубліковано понад 200 наукових праць у галузі радіоспектроскопії твердого тіла, електронної теорії твердих і рідких діелектриків та напівпровідників. Вчений побудував теорію спектрів подвійного електронно-ядерного резонансу (ПЕЯР); заклав основи теорії локальних електронних станів у гомеополярних кристалах та запропонував метод визначення структури енергетичних зон за допомогою ПЕЯР; започаткував новий фундаментальний напрям у фізиці твердого тіла – вивчення локальних властивостей кристалів поблизу дефектів методами радіоспектроскопії за допомогою електричного поля, тиску, температури. Під керівництвом М. Ф. Дейгена М. О. Рубаном було створено перший в СРСР спектрометр ПЕЯР. М. Ф. Дейген – засновник наукової школи у галузі радіоелектроскопії.

На виставці представлено архівні документи з особового фонду М. Ф. Дейгена: наукові праці, документи про здобуття освіти, проходження військової служби, науково-організаційну, просвітницьку та педагогічну діяльність, фотодокументи. Серед експонованих документів особливий інтерес становлять спогади вченого про члена-кореспондента АН СРСР Я. І. Френкеля, звіти про участь у міжнародних наукових форумах та відгук за підписами академіка АН УРСР О. Я. Усикова та к. ф.-м. н. Д. А. Кичигіна на цикл наукових праць М. Ф. Дейгена у співавторстві «Двойной электронно-ядерный резонанс неметаллических кристаллов».

З електронною виставкою можна ознайомитися за адресою: <http://www.nbuv.gov.ua/node/4146>.

Безпосередньо з документами фонду можна ознайомитися за адресою: Інститут архівознавства НБУВ вул. Володимирська 62, к. 416, тел. для довідок 288-14-31.